

I inskriftens avslutning **kup·ialbi·kup at·as** föreligger en kontamination av de båda formuleringarna *Guð hiálpi . . .* och *Hiálpi Guð . . .*

Transskription:

[G]eirróðr ([G]eirríðr ~ þ[ú]ríðr) ok *Punn-Áki, (~ *Punn-hnakk) settu <stein> eptir Hróðmar.
Guð hiálpi «Guð» endu hans!

Översättning:

Gerid och Tunn-Åke (~ Tunnacke) satte <stenen> efter Romar.
Gud hjälpe «Gud» hans ande!

8. Rävagården. Dänningelanda by och sn. Kinnevalds hd.

Pl. VIII: 2.

Litteratur: Peringskiöld: Mon. VIII; B. 1005; L. 1274; Ihrfors: Smol. sacra III s. 302.

Stenen står på ett gärde, som hör till Rävagården och ligger söder om denna i Dänningelanda kyrkby strax intill den gamla kyrkogården¹, helt säkert den ursprungliga platsen. Enl. Peringskiöld: Mon. VIII står stenen »ut med vägen på gärdet», och gårdens ägare berättade, att det vägsål, som nu ligger 50 m. sv. om stenen och i vilket vägar från Kalvsvik och Tävelsås löpa samman, förut varit beläget uppe vid stenen. Vid det nuvarande vägskalet finnas rester av ett gravfält, och på östra och sydöstra sidan om gamla kyrkogården liksom i sluttningen nordväst därom synas också gravhögar.² Det är ej säkert, att stenen har något samband med dessa gravfält. Vägorset, där den stått, är också en naturlig plats för en runsten.

Inskriften är vänd mot norr. Stenen är 130 cm. hög, 105 cm. bred vid basen, 40 cm. vid toppen, 60 cm. tjock. Dess topp är avslagen, varigenom ett parti av inskriften gått förlorat, och i samma skick befann den sig, redan då B:s teckning utfördes.

Inskriften är till större delen mycket otydlig. Den lyder (inom [] stå runor, som återgivits efter B.):

[i—l]pki[r]·auk·rop[ein·l . . . s]te[in]·e[ft]ir·hipin·sun·sin·
1 5 10 15 20 25 30 35

Det första synliga är övre hälften av en huvudstav; av runorna 2—3 äro huvudstavarna så gott som fullständigt bevarade. Inga bistavar kunna nu spåras till dessa runor. Till höger om nr 2 synes ett streck, som går från den nedre ramlinjen i en båge upp mot mitten av huvudstaven (se B.!), från vilken det skiljes av en hög vall. Det är ovisst, om detta streck är hugget. B. har läst nr 3 som l, men jag kan ej finna någon l-bistav. De följande runorna äro enl. B. **pki**r. Av dessa är 4 **p** fullt synligt, den första säkra runan. Av 5 **k** är övre hälften kvar. Mellan huvudstaven och bistaven äro ojämnheter i stenens yta, men om där varit någon stingning kan ej avgöras. Nr 6 är en huvudstav. Mellan denna och skiljetecknet framför 8 **a**, där det enl. B. stått ett **r**, kan inget ses nu. Av teckningen i B. och av det som nu finnes kvar på stenen framgår alltså, att det första namnet i inskriften slutat på **kir** och att sista runan i namnets första led varit ett **p**, före vilket troligen tre runor gått. Bland de fsv. namnen finnas t. ex. **fripgaia** L. 1742 samt Säve: Gutn. urkunder s. 45, **hrupkaia** Sö. 173, **piupkia** v. Friesen: Uppl. runst. s. 36 och i senare fsv. *Frogerus* latinisering av *Frodhger*.³ Här kan ha stått **piupkia**. Den l-bistav, som B. sett på runan närmast före 4 **p**, kan ha varit längre och utgjort början till en u-bistav. På 8 **a**, som

¹ Kyrkan är riven, sedan Vederslöv och Dänningelanda 1879 byggt gemensam kyrka i den förra församlingen.

² Meddelat av doktor K. Kjellmark.

³ Lgr.-Brate.

är vidgat genom vittring, synas bistaven och huvudstavens övre hälft. 11—13 är **rop**, och efter dessa runor synes en tydlig punkt, som jag förmodar vara stingningen till det †, som B. har läst här. Sammanhanget ger vid handen, att här har stått ett kvinnonamn, men något namn, som kan motsvara B:s läsning **ropein**, är ej känt. Däremot finnes i fsv. ett kvinnligt personnamnssuffix *-ælfr*, som ej är ovanligt i runinskrifterna, t. ex. **aselfi** L. 530, **fripelfi** Ög. 102, **rhuþilfar** L. 756 (Sv. Rr. s. 31), **ropelfr** Sö. 308 m. fl., de två sistnämnda gen. resp. nom. av ett rsv. *Hróðælfr*, som förekommer i andra inskrifter.¹ Det kan vara den anförda nom.-formen, som föreligger i den nu avhandlade inskriften. Det † som i B. är sista runan på högra sidan av stenen, kan vara felläsning för ʀ. Nu kan intet upptäckas efter **rop**. B. har högst upp på vänstra sidan sett högra hälften av ett **s** och där- efter **tein**, jag ser 19—20 **te** och därefter två huvudstavar, 21—22 **in**. 24 **f** är nästan helt borta, men man ser svaga spår av en bistav och övre delen av en huvudstav. Av **t**, som följt efter **f**, synes ingenting. Sista runan i ordet är enligt B. **r**, enligt Ihrfors **æ**. Stenen är här starkt vittrad, men i gynnsam belysning ser jag bistaven till ett **æ** helt tydligt. Slutet av inskriften kan läsas utan svårighet: **hipin · sun · sin ·**.

I det namn, varmed inskriften börjar, stavas senare leden enl. B. **kin**, d. v. s. med monoftong, medan den diftongiska stavningen är bevarad i 18—22 **[s]te[in]**. Det sistnämnda kan bero på ortografisk konservatism, men kontraktionen av fsv. *æi* sker tidigare i relativt oaccentuerade stavelser², och stenen står på ett övergångsområde mellan å ena sidan de trakter västerut, där alla gamla diftonger äro sammandragna enligt runinskrifternas vittnesbörd, och å andra sidan det östliga område, från vilket endast diftongstavningar äro kända. Se Inl. s. 19 ff.!

Det namn, **ropelfr**, varpå rsv. exempel anförts ovan, förekommer även senare, *husfru rothælwer*, Dipl. Dalekarl. nr. 283 år 1359. Namnen på *-ælfr* äro östnordiska.³

28—32 **hipin** är ack. av ett mot fvn. *Hedinn* svarande namn, som förekommer över hela det nordiska området, i rsv. t. ex. **ipin** L. 59 (Uppland), **hipin** Sö. 165, **hipinn** L. 1631, en gravsten i Västergötland. Det ingår även i ortnamn och förekommer i diplom. I fsv. synes *Hidhinn* med *i* i första stavelsen vara normalform (märk motsättningen **hipin : eftir, stein!**), medan *Hedinn* är den vanligaste formen på västnord. område.⁴ De exempel med *i* i första stavelsen, som finnas där, äro från Jämtland. Ett latiniserat *Hidinus* (från Romerike) finnes i en sigillinskrift. Den åsyftade personens namn stavas i ett annat belägg *Hedin*.

Transskription:

(þjó)ðgeirr ok *Hróðe(lfr) . . . stein eptir Hedín, sun sinn.

Översättning:

Tjudger och Rodälv . . . stenen efter Heden, sin son.

9. Lunnagården i Nöbbele by. Vederslövs sn. Kinnevalds hd.

Fig. 6.

Litteratur: B. 1004; L. 1275; Ennes: Småländska runskrifter (Fm 61).

Stenen i Lunnagården avritades i slutet av 1600-talet och ingår i B. som nr 1004, vilken teckning är källan för L. 1275. Någon annan verklig originalläsning finnes ej. Ennes' läs-

¹ Wessén: Namnstudier s. 109.

² Kock: Ljhist. II s. 232; Noreen: Aschw. § 124: 2 anm. 4; Öl. s. 12.

³ Wessén: Namnstudier s. 98.

⁴ Lgr.-Brate, Lind: Dopn.; ang. detta namn se vidare Kock: Umlaut u. Brechung s. 50 f., Ljhist. III s. 26, Noreen i Indogerm. Forsch. XIV s. 399 f., Pipping: Grammatiska studier, Göteborg. Högskolas Årsskrift 1905 s. 16 ff., Wessén: Namnstudier, s. 104.